

Amanda Praus

ANA

Prevela Radojka Jevtić

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2019.

Naziv originala:
Amanda Prowse
ANNA

Copyright © Amanda Prowse, 2018

Translation Copyright © 2019 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02526-2

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Htela bih da posvetim i roman Ana i roman Teo gospodinu Timu Bajndingu. Bez Timovih reči ohrabrenja i bez njegovih saveta, ove knjige ne bi videle svetlost dana. Postoje trenuci kada svima zatreba da ih neko uhvati za ramena i nežno usmeri na pravi put.

Hvala ti, Time.

Hvala.

Ana i Teo su za tebe.

Uspela sam.

X

Jedan

1974.

„Mama?“, dozivala je Ana, kao i obično, dok se kretala hodnikom njihovog stana i preskakala svoje cipele za školu koje su stajale, jedna pored druge, ispod radijatora. Bile su raspertlane i pertle su bile sa spoljne strane, pa joj je bilo lako da ih samo navuče. To je bila samo jedna od raznih malenih stvari koje je njena mama radila da joj olakša život. Takođe je Ani sekla tost na trake, da bi mogla da drži parče u rukama i da i dalje boji slobodnom rukom. I spremala je Anin krevet uveče da bi Ana mogla, kada opere zube, samo da poskoči, skokne od kupatila sa druge strane uzanog hodnika, i popne se na krevet, pravo na udobnu prugastu posteljenu od flanela.

„Mama?“ Otvorila je vrata dnevne sobe i zurila u scenu koju je zatekla. „Šta to radiš?“

Ana je znatiželjno gledala s vrata kako njena mama, Karen, maše otkačenim dugačkim fleksibilnim crevom usisivača iznad glave. Išla je unapred, a onda skakala unazad, izvijala se amo-tamo i probijala vazduh njime.

„Pokušavam da uhvatim ovog pauka a da ga ne povredim!“

„Delićem usisivača?“

„Mislila sam da je dobra ideja sve dok ti nisi došla da gledaš!“ Njena mama se nasmejala, skočila na izlisanu, upalu sofu i ponovo pokušala da uhvati brzog pauka, koji je išao preko tavanice, brže nego što je ona

uspela da reaguje i dalje nego što je mogla da dohvati. „Mislim da mi treba plan B.“ Nasmejala se, skočila sa sofe, spustila crevo i stavila ruke na kukove. Često je to radila kada je pokušavala da smisli nešto.

„Zašto samo ne otvoriš veliki prozor i ne pustiš ga da odmili napolje?“ rekla je Ana.

„Ili nju.“ Njena mama kratko joj se nasmešila, a onda je shvatila šta je Ana rekla, pa je krenula ka prozoru da upravo to i uradi. „Pametnice moja, hajde to da pokušamo. Znaš da volim svež vazduh. Dušo, moram da pitam, šta ti je to na glavi?“

Ana je volela da zasmejava mamu i uživala je u kikotaњу koje je sada odjekivalo o zidove malene četvrtaste dnevne sobe.

„Udajem se!“ objavila je, podesivši belu jastučnicu koja joj je labavo visila sa glave i padala preko leđa kao pamučni veo.

„Ah, vidim. A gde je moja pozivnica?“

„Izgubila se u pošti.“

Taj odgovor bio je dovoljan da njena mama počne ponovo zadovoljno da se smeje.

„Zato sam i došla po tebe.“

„Ah, lepo si se setila.“ Njena mama ju je lupnula prstom po nosu. „A gde se to udaješ?“

„U mojoj sobi. Vidimo se tamo za tri minuta!“ I Ana je odjurila da nastavi sa važnim pripremama.

Kao što joj je naređeno, mama je otišla u sobu, sela na ivicu kreveta i stavila ruke u krilo.

„Pa, dobro je što sam bila samo u dnevnoj sobi. Ne bih volela da sam propustila veliki dan moje devoјčice. Nijedna devoјka ne može se udati bez svoje mame.“ Nasmešila se. „Ali volela bih da sam malo ranije znala, sredila bih kosu i verovatno bih obukla haljinu.“ Prošla je prstima kroz duge šiške.

„Izgledaš sasvim u redu“, ohrabrila ju je Ana, isto onako kako je čula mamu i Moru da govore mnogo puta pred ogledalom u hodniku dok bi proveravale svoj odraz pre nego što izađu iz stana. Prebacila je jastučnicu preko ramena, kao da zabacuje svoje duge lokne.

Njena mama podigla je bleдозелenu *Knjigu o džungli* Radjarda Kiplinga prekrivenu tkaninom. Ana nije bila sasvim sigurna odakle se pojavila ta knjiga, ali nije mogla da se seti nijednog trena da je nije bilo među njenim stvarima. Bila je previše mala da bi je sama čitala, ali njena mama joj je čitala deliće kada bi htela, često posle čaše vina. Iz nekog razloga, mama je uvek bila tužna dok je držala knjigu i čitala naglas, što je bilo čudno, jer je to veoma uveseljavalo Anu.

Mama je naglo spustila knjigu i okrenula se ka njoj. „Pa, za koga se udaješ? Za nekog finog, nadam se?“

„Udaću se za Džoa.“

„O, baš divno!“ Mama tapšala je rukama.

„Džo mi je najbolji drug, on me nosi na leđima kada se vraćamo iz parka i znam da bi se Džo osvetio ako bi iko bio zao prema meni.“

Mama se nervozno nasmejala. „Da, pretpostavljam da bi.“

To je Ani imalo savršeno smisla. Nije volela nikoga na svetu više od svog starijeg brata.

„Možda ćeš morati malo da sačekaš za svoju ceremoniju, Ana.“

Mama je bacila pogled na sat na svom zglobu. „On stiže iz škole tek za sat vremena.“

„Znam! Ovo je samo proba i htela sam da poredam sve mede.“ Pokazala je na red plišanih igračkaka naslonjenih uz ormar na uzanom tepihu u maloj sobi.

„I vidim da su se obukli prikladno.“ Mama je klimnula glavom ka igračkama, koje su bile ukrašene šnalama za kosu i ogrlicama; jedna je imala čak i šešir napravljen od crvene salvete.

Ana se nasmešila, očarana što njen trud nije prošao nezapaženo.

„Gde ćete praviti svadbene ručak?“

„Ručak?“

„Tako se kaže“, objasnila joj je mama, „svadbene ručak. To je obrok koji jedete nakon što se venčate, čak i ako je posle ručka.“

„Jede li se nešto posebno?“

„Ne, možeš da jedeš šta god hoćeš, jer si ti nevesta i to je tvoj poseban dan. To je kao da si princeza na dan i svi će uraditi sve što ti želiš.“

Ani se ta ideja veoma svidela. Kao princeza na jedan dan, verovatno će naterati sve da joj naprave sendviče sa džemom i da joj pomažu da smisli koreografiju za ples. „Udaću se i imaću dve bebe: dečaka i devojčicu.“

Mama je pomazila Anu po glavi. „Pa, to zvuči kao dobar plan. Moja mama je imala dve devojčice – Lizi, moju stariju sestru, i mene. Ja sam uvek mislila da sam veoma pametna što sam dobila i muško i žensko dete, i stvarno preporučujem! Nije mi bilo bitno šta ću roditi, bilo dečaka, bilo devojčicu.“

„Pa“, Ana je razmislila o ovome, „da sam se ja rodila prva, bila bih dečak i zvala bih se Džo!“

„Da, tako je.“

„A Džo bi bio devojčica po imenu Ana!“ Nabrala je nos kada je pomislila na tu besmisleni ideju.

Mama je zastala. „Oduvek sam želela da sina nazovem Džo. I, istini za volju, nisam ni znala zaista kako će mi se zvati ćerka dok te nisam pogledala i shvatila da si ti sasvim sigurno jedna Ana. Moja mala Ana.“

„Mislim da ću prvo dobiti devojčicu, pa onda dečaka.“ Klimnula je glavom, odmah odlučivši.

„Dobar izbor.“ Mama joj se nasmešila. „A kako će se zvati?“

Ana je na trenutak zamišljeno lupkala prstom po usnama i razmišljala o imenima koja joj se najviše sviđaju. „Nazvaću devojčicu Fifi, a dečaka Foks.“

„Fifi i Foks?“ Mama se nagnula unazad i nasmejala se. „Ana, baš mi se sviđaju imena Fifi i Foks!“

I Ana se nasmejala, zadovoljna što mama odobrava izbor. „Misliš li da će neko hteti da se venča sa mnom?“

„O, devojčice moja, mislim da će svi hteti da se venčaju s tobom! Bili bi ludi da neće. Ti si predivna i samo ćeš postajati još divnija. Ti si moj maleni poklon koji nikada nisam očekivala. To je bio najbolji poklon koji je svemir mogao da mi podari.“

Ana se nasmešila široko i pokazala razmak među prednjim zubima, jer joj je jedan zub ispao, a njegova zamena se još nije pojavila. Takođe

joj se svidela ideja da se predstavlja kao poklon. Osmeh joj je pao kada je videla ozbiljan izraz lica svoje mame.

„Ali, znaš, nije toliko važno šta ćeš jesti na dan venčanja. Zapravo, nije važno ni da li ćeš se venčati. Jedino što je važno jeste da provodiš vreme sa nekim ko te veoma voli i koga ti voliš, sa nekim ko je dobar prema tebi i prema kome ti želiš da budeš dobra.“

Ana je zurila u mamu, pretpostavljajući da ovo zahteva dalju istragu.

„Ali... Ali, kako znaš, mama, je li to prava osoba?“ Ideja da se može pogrešiti bila joj je više nego strašna.

„Ah, ne moraš da brineš, to je jednostavan deo.“ Mama je trepnula polako i nasmešila se tanko, kao uvek kada priča o jednoj stvari, a razmišlja o drugoj. „To će biti neko ko će donositi sunčeve zrake čak i kada pada kiša.“

„Jesi li se ti venčala, mama?“

„Nisam.“ Ugrizla se za donju usnu. „Ne, nikada se nisam udala.“ Sklonila je kosu iz očiju.

„Jesi li htela da se udaš za Džoovog tatu?“ Ana se igrala sa očima medvedića napravljenim od dva dugmeta. Prijalo joj je što se nečim zanima, jer je bila svesna da o toj temi obično ne pričaju. Reči su joj imale gorak ukus u ustima.

„Ne, srce. Ne, nisam. Zahvalna sam za Džoa, ali njegov tata...“ Uzdahнула je. „S njim sam uvek imala pune ruke posla. Mislila sam da mogu da ga popravim, ali u životu ne ide tako i trebalo mi je vremena da to shvatim. Mislim da sam oduvek znala da nam vreme ističe.“ Coknula je. „Sad je to već davno prošlo.“

Ana je klimnula glavom, kao da ima pojma šta znači imati pune ruke posla i šta znači da vreme ističe.

„Jesi li htela da se udaš za mogu tatu?“ prošaputala je.

Nastala je kratka tišina pre nego što joj je mama odgovorila. Ana ju je čula kako naglo udiše.

„Istini za volju, od svih ljudi koje sam ikada volela, za njega jedino mislim da sam mogla da se udam. Bio je divan čovek. Jeste divan čovek“,

ispravila se. „Život mi je bio ispunjen sunčanim zracima zbog njega, a onda mi je poklonio tebe.“

„On vozi crni taksi, zar ne?“ Ana je dodala mali detalj koji je nosila u glavi, dragocenu informaciju koju je koristila da pokuša da izgradi sliku svog tate. Otkad je saznala za tu činjenicu, kad god bi imala priliku, zurila bi u taksiste koji imaju tamnu, ravnu kosu kao ona, želeći da vidi da li neko od njih možda može i da uvrće jezik. Džo joj je rekao da je to veština koju nasleđuješ od mame ili tate, a pošto njena mama to ne može...

„Da, vozi“, rekla je njena mama sa očiglednom knedlom u grlu. „I zove se Majkl.“

Zurila je u mamu, koja je sanjivo gledala ka prozoru. Tako je nehajno ponudila tu vest, kao da nije ni razmišljala o tome, a opet, za Anu je to bio svetli dragulj informacija koji će sijati u njenoj glavi zauvek. *Moj tata se zove Majkl! Majkl...*

„Pa...“, nastavila je Ana obazrivo. Očajnički je želela detalje, ali je opet bila nervozna, pa je govorila šapatom. „Ako si mislila da je Majkl divan i da može da odnese kišu, zašto se nisi udala za njega?“

„Zato što...“

Ana je podigla pogled kada je začula da mama plače. Odmah je osetila grižu savesti, jer je znala da je to verovatno zbog njenih pitanja. Osetila je neki tužan, mučan osećaj u stomaku i poželela je da mogu da se vrate smehu.

„Jer je već bio oženjen“, uspela je da kaže mama. Krupne suze klizile su joj niz obraze, ali ih je odmah brisala vrhovima prstiju.

Ana joj se približila i stavila malenu ruku na lice svoje mame. „U redu je, mama.“

Ali iznenadila se kada je shvatila da je mama samo još jače zaplakala. Ana je razmišljala da treba da otkaže venčanje, ali dosta se pomučila i njene mede će biti zaista razočarane. A onda, mama kao da joj je pročitala misli.

„Ali, molim te, nemoj da ti moje suze pokvare dan venčanja. Zapravo, suze su još i obavezne na dan venčanja, koliko ja znam.“ Glasno je

šmrcnula i nasmešila se lažnim osmehom kojim je pokušavala da razuveri Anu, ali činilo se da to samo ima suprotan efekat.

Anina mama plakala je i prethodne nedelje. Kada se toga setila, Ana je morala da suzbije iznenadni poriv da i ona zaplače. Šetale su niz ulicu od stanice u Onor Ouk Parku i, dok su stajale na ivičnjaku na prelazu i čekale da stanu automobili, mama ju je iznenada uhvatila za ruku i povukla je nazad ka zidu. Sagnula se i povukla Anu sa sobom, kao da želi da obe propadnu u zemlju i nestanu. Kada je progovorila, glas joj je drhtao i oči su joj bile pune suza.

„Šta nije u redu, mama?“ pitala je Ana, uplašena od ove čudne situacije. Mama joj je stiskala ruku toliko jako da ju je zabolelo.

„U redu je.“ Mama se nasmešila široko, iako su joj usne drhtale, tako da je Ana znala da nije. „Samo ćemo čučnuti na sekundu ili dve...“ Proгутala je knedlu. „Igramo se! Kao da smo statue. Koliko mirna i tiha možeš da budeš?“

Ana je zurila u nju i trudila se da bude što mirnija i tiša. Mama bi joj obično odbrojavala do početka igre, ali sada je razumela da je igra počela čim su skočile unazad sa prelaza.

Mama je podigla glavu, izvila vrat i gledala kolonu automobila kako tutnji pored njih. Zatim je ustala. „Hajdemo, srećo.“ Pružila je ruku i mirno uzela Aninu. Zatim su otišle kući kao da se ništa nije desilo.

I sada se osećala isto tako, čudno, kao da mama malo laže.

„Džo će se uskoro vratiti i treba da sve sredimo. Šta želiš za ručak?“ pitala je mama sa nekim novim entuzijazmom.

Ana je krenula da cupka u mestu, srećna što se mamino raspoloženje promenilo. „Svejedno.“

„A ja ne znam zašto se uopšte trudim da pitam tebe i Džoa – oboje uvek kažete: 'Svejedno!' Možda vam jednog dana dam nešto zaista odvratno. Kladam se da biste onda imali dosta dobrih predloga.“

„Šta, na primer?“

„Uuu, pa ne znam, možda paprikaš od puževa ili kuvani paradajz!“ Nasmejala se, znajući da je ovo drugo njena ćerka sasvim zabranila.

„Mrzim kuvani paradajz!“

„Šta? Više od paprikaša od puževa? Fuuuuj!“ Obe su se nasmejale. „Šta si radila danas u školi? Da li se nešto lepo desilo?“

Ana je klimnula glavom. „Još smo malo radili na našem projektu 'U dubini mora.'“

„To zvuči sjajno. Kako napreduje kolaž?“

„Stvarno super!“ Ana je energično klimnula glavom. „Gospođa Džekson izabrala je moju lignju da ide u sredinu.“ Namestila je svoj veo od jastučnice, jer joj je zamalo spao sa njene veoma lepe, sjajne kose.

„Sjajno, srce. To je divno! To mi je dalo ideju – možda bi trebalo da jedemo lignje za ručak?“ Zgrabila je ćerku za ruku, poljubila joj nadlanicu i isprepletala im prste.

„O, ne, mama! Nikada ne bih mogla da jedem lignje. Previše su slatke. A kladim se i da bi bile skroz ljigave i gumenaste. Neke izgledaju kao plastične kese.“

„U pravu si. Mislim da ćemo se ipak držati kobasice i krompirića.“

„To mi je o-mi-lje-no!“ Ana je skakala gore-dole, kao da ta slučajnost predstavlja više uzbuđenja nego što ona može da podnese u ovo doba dana.

„Ma šta mi reče!“ Mama se smejala.

Ana je osetila naročito snažan nalet ljubavi prema mami, zbog koje je imala osećaj da će sve biti u redu.

„Upravo mi je pala na pamet sjajna ideja! Mogle bismo da napravimo svadbenu tortu, ako želiš. Mislim da imam sastojke za divni viktorija sendvič, a ti bi mogla da napraviš ukras za vrh!“

„Da! Da!“ vrisnula je Ana ushićeno i potrčala iz spavaće sobe u kuhinju, željna da počne što pre.

Nakon pola sata, dok su sedele za kuhinjskim stolom i dok su se dva zlatna kruga kore polako dizala u kupole u rerni, čule su zvuk Džooovog ključa u bravi.

„Stigao je kući!“ Ana je uzdahnula oduševljeno, veselog pogleda. Uvek se najlepše igrala sa bratom, jer je svaku ulogu prihvaćao poletno.

Čulo se kako je Džo zalupio ulaznim vratima za sobom, krenuo u sobu pored kuhinje, pa i tim vratima zalupio.

Njena mama brzo je trepnula i kašljucnula da pročisti grlo. „Sačekaj ovde, dušo. Idem da pozovem mladoženju.“

„Dobro.“

Mama je oklevala na vratima. „Dok ja pričam sa Džoom, želim da uradiš nešto za mene.“

„Dobro.“ Ana je klimnula glavom.

„Želim da pređeš pogledom preko sobe i pokušaš da se setiš nečega što je u njoj što ide uz svako slovo azbuke. Ne brini ako pogrešiš azbučni red, ali uradi što više možeš! Evo, ja ću početi. A... avan!“ Pokazala je na avan na pultu.

Ana je shvatila suštinu. „B...“, rekla je naglas. „Banane.“ Stajale su u činiji za voće.

„Tako je!“ Neubedljivo je namignula ćerki da joj pokaže da je sve u redu i ostavila je Anu za stolom.

V... vrata. Ana je kažiprstom crtala oblike po brašnu koje je ostalo na radnoj površini. G... gumica. D... daska. E... Ne, čekaj, ne ide E sada... Preći ću na I...

Nije bilo moguće da ne čuje glasnu viku samo nekoliko metara od sebe, iako se stvarno trudila da ne sluša. Pokušala je da peva u glavi, da se usredsredi na sliku sjajne plave lignje koju je nacrtala i koju je gospođa Džekson izabrala kao najbolju u razredu, ali nije vredelo. Ana je morala da sluša besne reči koje su dvoje ljudi koje je volela najviše na svetu bacali kao noževe jedno na drugo. Srce joj se ubrzalo, a lice užarilo.

Mislim da ću možda napisati pismo Fifi i Foksu. Mogu da ga napišem u svesku i iscepam stranicu. Potruđiću se da lepo pišem...

„Samo trava?“ rekla je mama sarkastično. „Imaš li pojma koliko glupo zvučiš? Imaš petnaest godina! Petnaest! Bože, kad sam ja bila u tvojim godinama...“

„O bože, ne opet... Kad si ti bila u mojim godinama, bila si praktično kaluderica, učila i bila savršena, živela savršenim životom i bila savršeno dete. Pa, ja nisam ti, mama!“

„Ne, nisi, jer ja nikada ne bih pričala sa mojom mamom tako. Samo da se zna, ne očekujem od tebe da budeš ja i, zapravo, moj život uopšte nije bio savršen.“

Ana je čula Džoa kako frkće. Crtala je isprekidane linije po brašnu vrhom prsta.

L... lonac. M... marama. Šta ide onda – možda P? Mislim da možda jeste. Poklopac...

„Tako brinem za tebe, Džo. I prosto nije fer da brinem tako zbog tebe! Imaš samo petnaest godina i ja sam odgovorna za tebe. Mrzim što te je tako malo briga kroz šta prolazim zbog tebe. Verovao ti ili ne, o nekim stvarima znam više od tebe – i nemoj da mi kolutaš očima kad pričam s tobom!“

„Jebote, nisam!“

„I nemoj da psuješ!“ Mama je sada počela da viče i Ana je osetila nalet nervoze u svojim šestogodišnjim venama.

„Ne mogu ništa da uradim kako treba!“ viknuo je brat.

„Možeš. Možeš mnogo toga da uradiš, a jedna od stvari koje možeš da uradiš jeste da prestaneš da pušiš te otrovne cigare sa drugovima.“

„Nisu otrovne – manje su štetne od cigareta. Ima gomila istraživanja o tome.“

„Gospode, Džo! Misliš li da ne znam ništa o svetu? Molim te. Misliš da si ti izmislio pušenje vutre i opijanje sa drugovima, ali nisi! Ti radiš isto što i svi petnaestogodišnjaci koji izmiču kontroli oduvek rade.“

„Ne izmičem kontroli!“

„Bežiš iz škole, Džo! Znam da to radiš. Nikada te ne vidim da učiš ili radiš domaći, a marihuana je samo mali delić svega toga. Sve te aktivnosti imaju veze sa nepoštenjem, a nisi tako vaspitavan. Meni smeta tvoje društvo i to što si skrenuo s puta.“

„O, nemoj ponovo o tome! Nikada ti se nisu dopadali moji drugovi!“

Ana je čula bat Džoovih koraka, a onda opruge kreveta.

Nastala je kratka tišina. Ana je sada čula kako mama priča novim tonom i čvor u stomaku joj se razvezao.

„Toliko te volim, Džo. Mogu samo da nastavim da ti govorim da te volim jer je to istina, ali plašim se za tvoju budućnost. Bojim se da je pušenje trave ili kako god to želiš da zoveš, samo odskočna daska ka drugim drogama, drugim navikama, i to me plaši više nego što mogu da izrazim.“

„Nisam ja glup!“

„Znam, ali vidala sam inteligentne ljude kako padaju u ralje droge i uništavaju svoj život. To ti oduzima sve ono što imaš pravo da očekuješ – posao, porodicu, budućnost.“

„Pričaš o mom tati, zar ne?“, pitao je Džo tiho.

Mama je izbegavala da mu da direktan odgovor. „Ti nisi glup, Džo. Pametan si i genijalan i zato bi bila užasno, užasno velika šteta da sav taj divni potencijal propadne.“

Ana nije čula šta je Džo zatim rekao pošto je šaputao.

Mama joj se vratila u kuhinju i uzela kuhinjsku rukavicu u obliku glave krokodila. Obično se smejala na to, naročito kada bi se njena mama pravila da zatvara čeljusti, ali sada joj nije bilo do smeha. Ana je gledala kako njena mama otvara vrata rerne i vadi dve pomalo prepečene kore, stavlja ih da se ohlade na rešetki koja je stajala na plastičnom poslužavniku sa crvenim i narandžastim cvetovima ručno oslikanim sa jedne strane.

„Da li je... Da li je Džo dobro?“, prošaputala je.

„Da, biće u redu.“ Mama se naslonila na sudoperu i zurila kroz prozor u zid od cigle zgrade pored. Pogled su im privukli, kao i uvek, zeleni nizovi mahovine koja je svetlucala naspram narandžastih cigli i stare cevi iznad. „Bože, mrzim ovu sobu. Tako je mračna. Sanjam da imam kuhinju sa ogromnim prozorom koji gleda na baštu. I bio bi otvoren sve vreme i duvao bi divan povetarac, koji bi sa sobom nosio miris cveća. Zar to ne bi bilo divno, Ana?“

Ana je imala utisak da se od nje ne očekuje da odgovori na to. „Uspela sam, mama. Stigla sam do S, za so.“

Mama je klimnula glavom, i dalje izbegavajući Anin pogled. Malo je ispravila ramena. Kada je na kraju progovorila, zvučala je umorno.

„To je dobro za skretanje pažnje, Ana, ta moje igrice sa azbukom. Trebalo bi da je zapamtiš. Kada su ti misli preglasne, ili kada se plašiš, ili kada samo želiš da ubiješ vreme, možeš da prođeš kroz azbuku i pronadeš stvari koje počinju na to slovo. Dok stigneš do Š, sve je obično mirnije, ili ćeš barem dati sebi vremena da prodišeš.“

Ana je zurila u pomalo pogrbljena leđa svoje mame, a onda u kore boje rđe koje više nije želela da ukrašava. Znala je da danas neće biti venčanja. Podigla je ruku i povukla jastučnicu, skinula je s glave i pustila da padne na stolicu.

Stomak joj je zakrčao, ali znala je da sada nije vreme da pita za kobasice i krompiriće koji su joj obećani za ručak. Umesto toga je otrčala do sobe i vratila se sa sveskom i flomasterima. Nekoliko ih nije radilo, ali to je otkrila tek kada je trebalo da ih koristi.

Ana je sela u veliku stolicu i stavila flomastere u svim bojama duge na sto, a onda je otvorila svesku. U njoj je bilo žvrljotina, slika, reči i spisakova. Mama joj se nasmejala preko ramena, a onda počela nešto da radi za sudoperom. Ana je isplazila jezik i počela:

dlagi fifi fokse

*zovm se ana kol imam šest godina jasam vaša mama
nesad vaša mama ali u mnoogo vremena
moja učteljica je gospđa džeksun ona je baš fina ali miriše kao šunka
naprvila sam plavu lignju
moj bata se zove džo on je veći od mene
moja mama je karen ona stvaano lepo peva
ona peva stalno.
pisaću vam pisma da čitate kada ste veliki
ana kol*

Dva

Ana nikada nije imala svadbeni ručak sa Džoom. Još pre nego što je napunila sedam godina, on se odselio i ostale su samo Ana i njena mama u malenom stanu u Onor Ouk Parku. Bez njega tamo, stančić je izgubio malo sjaja, ali je takođe bio mirnije mesto, tiše. Naravno, nedostajao joj je, ali nije joj nedostajalo vikanje niti da sluša mamu kako jeca kasno noću u kuhinji. Ponekad bi se pojavio neočekivano – u školi, u parku, kod kuće kada je mama u kupovini – i to su bili najbolji dani. Izmišljao bi lude igre koje bi njih dvoje igrali, ili bi je odveo u bioskop. Otišli su da pogledaju *Herbi ponovo vozi* i kupio joj je kokice i slatkiše i čokoladu. Nije to mogla ni da nosi, a kamoli da pojede. Trpali su sve to u usta i smejali su se dok su zurili u veliki ekran.

Pomalo je volela što kod kuće ima mamu samo za sebe. Rođendani su bili naročito dobri. Kada je napunila osam godina, planirale su da idu na obližnje brdo na piknik, odakle se pružao predivan pogled na grad. Kiša i hladnoća su to sprečile, pa su umesto toga postavile šator u dnevnoj sobi i jele sendviče i tortu dok su sedele pod čaršavom, a svetlost im je pružala samo baterijska lampa. Ležale su na stomaku i šaputale. Uprkos tome što nije provela dan u parku, to joj je ipak bio jedan od najboljih rođendana u životu. A kada je napunila devet godina, išle su na brdo sa plastičnom posudom punom sendviča sa šunkom, dve flaše soka od narandže i kolačima. Prostrle su cebe na travu, ali umesto da se dive pogledu, gledale su jedna drugu i prisećale se avanture sa šatorom u dnevnoj sobi od prethodne godine.

Sada je već prošlo nekoliko nedelja od njenog devetog rođendana i prvi put Ana je mogla da ponese svoj novi ranac sa likom Snupija u školu. Osim toga, bio je to običan dan i sedela je na običnom času istorije.

Nežno je šutirala nogu stola i gledala kako se bezbroj čestica prašine kovitla i pada kroz sunčeve zrake koji su se probijali kroz visoki prozor. Smetalo joj je to, taj podsetnik na supu od prašine koju mora da udiše. Kad bi previše razmišljala o tome, bilo bi joj prilično muka, ta ideja da su ove majušne čestice deliće svih i svačega oko nje. Džo joj je to rekao kada se našla sa njim u biblioteci. Pokazao joj je čestice prašine, kao da njoj već nije bila prilično odvratna ideja da udiše deliće svih tih knjiga. Bilo je to divno popodne – on je uspeo da udahne život knjigama! Činilo se da ga ne brine što ljudi zure u njih dok on glasno imitira likove i glumi scene. Volela ga je više nego ikada u tim trenucima, dok su se kikotali u ćošku za čitanje, izgubljeni u knjizi *Poslednji od stvarno sjajnih vangdudla*.

Sada je uzdahnula i pogledala po učionici. Koliko god da se trudila, nije mogla prestati da razmišlja o tome. Pogledom je prešla preko ne toliko mirišljavog Pola Brauna, koji se, kao da zna o čemu ona misli, počeo po masnoj, tamnosmeđoj zalizanoj kosi, do paličnjaka* koji su izgledali kao da se dosađuju u terarijumu. Pokušala je da zadrži dah da ne bi udahnula nikakvu prašinu, ali pluća su je zbolela i osetila se malo ošamućeno, pa je morala da odustane.

Gospođica Hiljard je naglas čitala iz udžbenika na stolu. Rikna je bila pohabana, a stranice izravnane – što je bio slučaj i sa svim drugim knjigama koje je koristila na njihovim časovima. Izgledalo je kao da svako njeno nastavno sredstvo tačno zna šta se od njega očekuje. Okrugle naočare stajale su joj na vrh nosa i bile su zakačene za pozlaćeni lanac koji je visio preko njenih debeljuškastih ružičastih obraza. Sva njena odeća imala je cvetni dezen, kao da pokušava da svoje dežmekasto telo načini ženstvenijim, a imala je bluze i marame u raznim drečavim nijansama.

Časovi gospođice Hiljard uvek su se Ani činili pomalo besmislenim. Svih dvadeset osam učenika u njenom odeljenju imali su isti udžbenik

---

* Paličnjaci su insekti, poznati po tome što liče na listove i grane. (Prim. prev.)